

31 דצמבר 2023

י"ט בטבת ה'תשפ"ד

פרוטוקול הוועדה למאבק בנגע הסמים המסוכנים, ועדה מס' - 04/2023

נושא הוועדה: "מתבגרים במציאות הנוכחית- השלכות והשפעות"

להלן פרוטוקול הוועדה סטטוטורית למאבק בנגע הסמים המסוכנים.

הוועדה התקיימה ב- 31.12.23 יום א, י"ט בטבת ה'תשפ"ד, הוועדה התקיימה ב - ZOOM.

להלן רשימת המשתתפים:

- ד"ר אפרת אוחיון - מ"מ יו"ר הוועדה למיגור נגע הסמים המסוכנים וחברת ועד מנהל מהות
- גב' סימונה מורלי - מנכ"לית מהות הרשות לחוסן וביטחון קהילתי - מזכירת הוועדה
- גב' קוני טובול – חברת מועצה וחברת ועד מנהל מהות
- מר רמי לב - חבר וועדה וחבר ועד מנהל
- גב' מזל שאלתיאל – מנהלת תחום נוער, החברה לתרבות ופנאי
- גב' ליטל ביטון - מנהלת הדרכה וניהול ידע מהות
- גב' ירדנה להב – מדריכת שפ"י מחוזי דרום
- גב' ליסיה רשף – מנהלת תחום בכירה, שותפויות וקהילה, הרשות הלאומית לביטחון קהילתי
- גב' יהודית ביטון – מנהלת אגף חטיבה בוגרת מנהל חינוך אשדוד
- גב' מרטיין עובדיה – מנהלת אגף חטיבה בוגרת
- מר שאולי דהן – מנהל היחידה לנוער וצעירים
- גב' חנה מור – מנהלת מחוז דרום הרשות הלאומית
- גב' חני אבן חיים – רכזת קורסים והשתלמויות
- גב' בריגיט דוקהן – ראש תחום חינוך מניעה והסברה בחינוך הפורמאלי
- גב' רינה קרילקה – רכזת קשרי קהילה
- גב' אופיר אסטלין - סגן מנהלת מרכז מאור
- מר נתן גרינברג – ראש תחום עולים
- גב' אפרת אברמוביץ – מנהלת מניעה בחינוך הבלתי פורמאלי
- מר יוסי בוקבזה – רכז שירות אזרחי מגזר חרדי
- מר יוסי זוזוט – מדריך מוגנות
- מר חי מורסיאנו – מיישם ומטמיע מערכות מידע

נעדרו:

- מר מני אזולאי – חבר מועצת העיר, יו"ר מהות ויו"ר הוועדה למאבק בנגע הסמים המסוכנים
- מר מאיר אברגיל – חבר מועצה
- מר אפרים וובר – חבר מועצה
- מר רנה ארפי – נציג ציבור
- גב' אלה בוארקוב – מחליפה של אסיה חנקין
- מר רפי אוליאל – חבר נציג ציבור
- מר יצחק וקנין – חבר פקידות עירייה
- גב' שרית ביסמוט – חבר פקידות עירייה
- גב' יעל כהן – מנהלת אגף רווחה

זומנו אך לא מחויבים:

- גב' ליאורה מהרט – מנהלת תוכנית 360
- גב' תהילה רענן – מדרכה בית ספרית מגזר חרדי
- גב' מירב אברהם – מנהלת נוער וצעירים מחלקת רווחה
- גב' מילנה בן שמחון – מנהלת מרכז לסמי
- גב' סבטלנה לבינזון – מנהלת מחלקת התמכרויות עיריית אשדוד
- מר רוברט עזרייב – קצין מודיעין ובילוש, תחנת משטרת אשדוד

ד"ר אפרת אוחיון - מ"מ יו"ר הוועדה למיגור נגע הסמים המסוכנים וחברת ועד מנהל מהות

פתחה בדברי תודה למהות על קיום הוועדות בחודש האחרון שעוסקות באתגרים הקיימים בצל המלחמה. עוד הוסיפה כי בוועדה הקודמת העלתה את הנושא של בני הנוער המתמודדים עם תקופה מאתגרת של למידה שאינה רציפה בבית הספר, עם אתגרים מורכבים. זו תקופה קשה שכולנו עוברים וחשוב להקדיש לכך תשומת לב ויותר משמחה שנושא הוועדה נסוב על מתבגרים במציאות הנוכחית.

גב' סימונה מורלי - מנכ"לית מהות הרשות לחוסן וביטחון קהילתי - מזכירת הוועדה

סימונה פתחה בברכת שבוע טוב ובשורות טובות. סימונה סקרה בקצרה את ארועי חודש המאבק בסמים ואלכוהול שמהות הובילה ומובילה ברמה העירונית. עוד ציינה מספר אירועים משמעותיים שהתקיימו בחודש דצמבר: אחד מהם היה יום עיון בנושא של מלחמת הסמים והקשרים המורכבים. ביניהם הדיון בסוגיית הסמים כלל שלוש זירות: הראשונה הייתה מסיבת טבע "בנובה" שבה חלק מהמשתתפים השתמשו בגראס וחומרים ממכרים. הזירה השנייה עסקה בחומרים ממריצים, שמחבלי החמאס השתמשו בו בטבח ב7 לאוקטובר. הזירה השלישית עוסקת בקבוצת הנוער המתמודדים עם חרדה, טראומה ובריחה לשימוש בסמים.

סימונה סיימה בהערכה לתחום מניעה חינוך והסברה של מהות שעשו פעילות לעמיתים מאילת עד רחובות לכלל בתי הספר, גם ממלכתי וגם ממלכתי דתי. השיח היה על נושא של סמים, הדגש שם היה על נושא של ביחד ואחדותינו בכוחנו. סימונה הוסיפה כי תהליך החיפוש והגדרת הזהות האישית של בנו הנוער מושפעים ממספר דברים: נושא השייכות לקבוצה חברתית משפיע על השאלה של "לאן אני שייך" ועל הנורמות ההתנהגותיות. גם הרקע התרבותי משפיע, חשיפה למדיה ומידע, לכן ההורים למתבגרים צריכים יותר מחוברים לילדים ולשים לב לכל שינוי התנהגותי אצל הנערים/ות.

גב' ליטל ביטון - מנהלת הדרכה וניהול ידע

ליטל הציגה שקופית המציגה כי גיל ההתבגרות אצל בנים ובנות מושפע גם מרצונם לקחת אחריות רבה יותר, בני הנוער אכן נוטים לחפש כל הזמן חוויות ואתגרים חדשים בעלי רמת סיכון גבוהה יותר. עוד הוסיפה כי בגיל ההתבגרות הנוער מתחילים לפתח ערכים ומוסר, מפנימים שהם האחראים הבלעדיים על החלטותיהם, מטילים ספק רב יותר בדברים, שואלים שאלות מאתגרות, מושפעים יותר מתמיד מחברים בני גילם בכל הנוגע להתנהגותם ועוד. עוד הוסיפה כי כל נושא המדיה החברתית אף הוא משפיע על הדרך שבה הנוער **לומדים את החיים ומתקשרים עם אנשים**.

גב' ליסיה רשף – מנהלת תחום בכירה, שותפויות וקהילה, הרשות הלאומית לביטחון קהילתי

ליסיה פתחה בשקופית אשר מדברת על החשיפה של בני הנוער לאירועי ה-7/10, כל נושא שגרת החרום (למידה לא רציפה בבתי ספר, שינויים באורח חיים) לדבריה החשיפה של ילדים ובני הנוער לאירועים הללו גורמים לנוער לתחושות של פחד, חרדה, עצב, בלבול אי וודאות, תסכול ועוד. התחושות הללו עלולות להיות מתורגמות להתנהגויות קצה שזה בעצם התבודדות, התבטאויות אלימות ומילוליות ושימוש בחומרים.

לאחר מכן ליסיה הציגה את שלושת מעגלי הפגיעה של בני הנוער: **מעגלי פגיעה ראשוניים** – בני נוער מקהילות ביישובי הדרום, שהיו ביישובים שבהם התקיימו האירועים הקשים. ועוד בני נוער שאיבדו בני משפחה/בני נוער או שני משפחתם חטופים. **מעגלי פגיעה שניים** - מקהילות ביישובי הדרום והצפון שנאלצו להיעקר מביתם ומסביבתם בשל האירועים. **מעגלי פגיעה משותפים** – בני נוער שהיו חשופים ל: ירי טילים, שינוי באורחות החיים, בן משפחה מגויס/אבא במילואים, חשיפה למידע וסרטונים שאינם מותאמים ברשת. לדברי ליסיה ישנו קשר הדוק בין מעגלי הפגיעה בבני הנוער למעגלי ההשתייכות. בנוסף ליסיה הציגה בפנינו את המושג **תחושת קוהרנטיות** - מתארת כיצד אנשים תופסים את העולם ואת האירועים שקורים להם, ואת האופן שבו הם מגיבים למגוון אירועים מעוררי לחץ, תחושת הקוהרנטיות היא בעצם סל משאבים/מוטיבציה להתמודד עם אותו אירוע, לגרום לאותו מתבגר לבחור בהתנהגויות מקדמות ולא מעכבות. עוד הוסיפה כי שלושת המרכיבים של תחושת הקוהרנטיות הם: מובנות – מתייחסת לנטיית הפרט למצוא בעולם סדר אשר מקל על הבנת הגירויים והבעיות הנגרמות על ידי מצבי לחץ. נהילות – מתייחסת לנטיית הפרט להאמין שהוא יכול להתמודד עם הדרישות אשר מעמידים גורמי הלחץ, באמצעות המשאבים העומדים לרשותו או לרשות אנשים שעליהם הוא סומך. משמעותיות – מתייחסת לנטיית הפרט לראות את החיים כבעלי משמעות להתמודד עם הלחץ. לדבריה שלושת המרכיבים הללו נפגעו גם למשאבים של אותם נערים (אנשי מקצוע וחינוך, הורים) אז קל וחומר לנערים. לסיכום הציגה את ההשלכות וההשפעות של שינויי אורח החיים אצל הנוער ואיך זה משפיע עליה (התנהגויות מעכבות). הנערים/ות מתמודדים עם המציאות הנוכחית, באופן שונה מעולם המבוגרים רובם יתגברו ויחזרו לשגרת ההתבגרות שלהם וחלקם יתקשו להתמודד עם המציאות החדשה וייתכן שיכנסו למעגלי הסיכון והסכנה.

סבב התייחסות:

גב' סימונה מורלי - מנכ"לית מהות הרשות לחוסן וביטחון קהילתי - מזכירת הוועדה
סימונה שיבחה את הרצאתה של ליסיה שעשתה לנו סדר בנושא של הקוהרנטיות ומעגלי השפעה. בנוסף סימונה ביקשה ממשותפי הוועדה לתת רעיונות/תובנות בנושא או חיזוק פעולות שכבר נעשו עד כה.

גב' ירדנה להב – מדריכת שפ"י מחוזי דרום
פתחה בהצגה עצמית ובתפקידה. לדבריה ישנה עלייה במספר הדיווחים על שימוש בחומרים ממכרים והתנהגויות מסוכנות בקרב הנוער בערים אשדוד וקריית גת. עוד הוסיפה כי ישנה זעקה לתשומת לב מבני הנוער שמתבטאת כהתנהגויות מתריסות בתוך בתי ספר ומחוץ לשעות הלימודים.
ירדנה ציינה את הפעילות המתקיימות בבתי הספר כדי לסייע לתלמידים להתמודד עם המצב. עוד הוסיפה כי חשוב לפתוח את האפשרות לנוער לבוא ולדבר עם המבוגרים, ולכן יש פעילויות וסדנאות שמטרתן ליצור את האינטראקציה החברתית.

גב' יהודית ביטון – מנהלת אגף חטיבה בוגרת
פתחה בהצגה עצמית ובתפקידה. יהודית מדגישה את הצורך להתמודד עם הבעיות שבני הנוער מתמודדים איתם בשגרה ובתקופת חירום, וכי חשוב להציע פתרונות והצעות כדי לסייע להם. יהודית הוסיפה כי יש את הצורך להקים ועדה שתחקור ותבחן איך ניתן לסייע לבני הנוער להתמודד עם האתגרים שעוברים, ולתת כלים אשר יסייעו לבני הנוער להתמודד עם האתגרים בצורה יעילה ביותר.

גב' מרטין עובדיה – מנהלת אגף חטיבה בוגרת
מרטין התייחסה להרצאתה של ליסיה בנושא מעגלי הפגיעות. לדבריה בעיר אשדוד ישנם מעגלי פגיעות של נרצחים ויש לכך השלכות עתידיות שליליות לבני הנוער שלנו. עוד התייחסה בנושא הסמים הקלים: "לקנאביס" שלא נותנים לזה מספיק במה ושיחות מול בני הנוער.

גב' מזל שאלתיאל – מנהלת תחום נוער, החברה לתרבות ופנאי
מזל ציינה כי החינוך הבלתי פורמאלי באופן בו הוא מתמודד עם האתגרים של תקופה לא נורמלית, מתבצעת התאמה של החינוך הבלתי פורמאלי "למציאות החדשה" ולצרכי התלמידים בתקופה כזו. עוד הוסיפה כי המדריכים של הצוותים של הנוער שלנו רובם במילואים והמבנים שלהם כרגע הם מבנים שהם לטובת גני הילדים ולטענתה אין כתובת היום לבני הנוער לקבל תמיכה בכל שעה.
לסיום ציינה כי בנסיבות הנ"ל חשוב שנקבע פגישות באופן קבוע כדי לטפל במצב המורכב בו נמצאים בני הנוער. עלינו לעבוד מולם בחרדות ובמחשבות המטרידות אותם.

מר שאולי דהן – מנהל היחידה לנוער וצעירים

פתח בהצגה עצמית ותפקידו. שאולי התייחס לנוער בסיכון בתקופת הקורונה שבה ראינו עלייה בשימוש בהתמכרות, אלימות וסמים. ובתקופה זו של המלחמה נראה שהנוער בסיכון מחליט פתאום להשתנות ולקבל את האתגר: "אני מבין, אני רוצה להשתנות, להיות חיובי, להילחם ולשנות." עוד הוסיף כי בנו הנוער בתקופה זו סובלים מבעיות שינה, כשלילה ארוכה ערים על טלוויזיה, בטלגרם, וברשתות החברתיות. הם מגיעים לבית ספר עייפים וחסרי מוטיבציה. לדבריו כי מעגל של נוער בסיכון מתרחב בקטגוריות שונות ומגוונות, לא רק בהתמכרויות לסמים ואלכוהול.

גב' רינה קרילקה – רכזת קשרי קהילה

רינה פתחה בכך שהמרכז להורות קיבל המון פניות של הורים ברגרסיות של ילדים צעירים וגם ילדים בגנים וכמות פניות חריגות של מתגברים בבתי הספר העל יסודיים. לדבריה המרכז להורות נתן מעטפת מאוד מחזקת מול ההורים והנגיש מענים לכל תושבי אשדוד (קו חם) בין בפרטני בין בקבוצתי. רינה הודתה למרטין, יהודית, טלי ולאפרת על שיתוף פעולה שנתן מענה להורים אם זה ביועצות בית ספר ואנשי חינוך למרות הקושי באי למידה רציפה וקפסולות.

גב' חנה מור – מנהלת מחוז דרום הרשות הלאומית

פתחה בתודות לליסיה על הרצאה מעשירה ומקצועית. לדבריה כי מה שמחזיק אותנו בתור ברמה לאומית ומדינית וגם קהילתית אלו מעגלי התמיכה שלנו, לבני הנוער שיש להם את המסגרות ואת הדמויות החינוכיות שמלוות אותם זה החוסן שלהם. הוסיפה כי בני הנוער בתקופה זו בורחים לשימוש בחומרים ממכרים ולהתנהגויות בסיכון ואנו צריכים להיות שם בשבילם במיוחד בתקופה זו.

סיכום והחלטות:

מ"מ יו"ר הוועדה דר אפרת אוחיון וחברת וועד המנהל מהות , הודתה לליסיה על הרצאה מרתקת ומעניינת. אפרת התייחסה לחשיבותם של מדריכי מוגנות בבתי הספר, לדבריה זהו הגורם המקשר שיכול לסייע לילדים ובתקווה לראות יותר פניות של ילדים שירגישו שיש להם כתובת לפנות אליה בכל נושא.

הגב' אפרת אוחיון מ"מ מקום יו"ר הוועדה וחברת וועד מנהל מהות, וגב' סימונה מורלי - מנכ"לית מהות ומזכירת הוועדה, סיכמו ולהלן ההחלטות:

1. יש להגביר את השיח והחשיבה למציאת פתרונות/רעיונות מול בני הנוער ביום שאחרי.
2. יש להגביר מענה של הנחיית הורים בחינוך הפורמאלי בדגש על השלכות המלחמה על מתבגרים.
3. מומלץ לקחת את רעיון תחושת הקוהרנטיות וכל אחד בתחומו וארגונו יכול לחזק, להוסיף ולתרום למען הכלל.
4. סימונה תפנה לשולחן מלי"ה בדבר קבלת הקלות בגין התקהלות של נוער בסיכון.
5. יש לתגבר המענה של הנחיית הורים להורים בחינוך הפורמלי בדגש על השלכות המלחמה על המתבגרים.

הגב' סימונה מורלי

מזכירת הוועדה

מנכ"לית מהות- הרשות העירונית לביטחון וחוסן קהילתי

ד"ר אפרת אוחיון

חברת ועד מנהל מהות ומ"מ יו"ר הוועדה